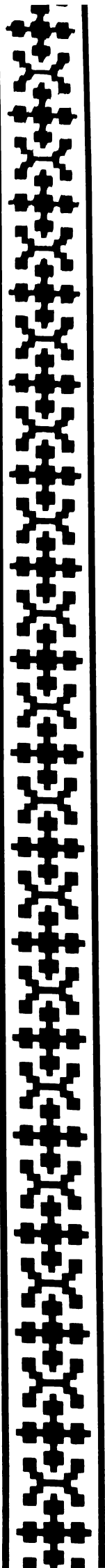


РУСКИ
НЕКРОПОЉ
У БЕОГРАДУ

знамење историјског пријатељства



Рецензенти
Академик Василије Крестић
Академик Михаило Војводић
Проф. др Сава Живанов

Уредници
Проф. др Мира Радојевић
Доц. др Милош Ковић

Издавачи
Фондација за обнављање, подршку и очување
комплекса историјско-меморијалних споменика
у Републици Србији „Руски некропољ“, Београд
Институт за политички и економски дијалог (ИПЕД), Београд

Дизајн
BlackBox

Штампа
Бирограф, Београд

Тираж
300

Београд, 2014.

САДРЖАЈ

9 УВОДНЕ РЕЧИ

17 БЕКОВИ САРАДЊЕ

- 1^o Руско-српске везе (1774-1914)
- 33 Руска медицинска и хуманитарна помоћ Србији у годинама Првог светског рата (1914-1917)
- 4^o Српско-руски односи (1914-1990)
- 64 Српско-руске економске везе кроз историју

85 РУСКИ ЕМИГРАНТИ У СРБИЈИ

- 87 Руски емигранти у културном и научном животу Краљевине СХС и Краљевине Југославије
- 105 Духовно искуство руске дијаспоре у Југославији 1920-1944.
- 112 Покровитељство Српске Православне Цркве над Руском заграничном Црквом (1920-1940)
- 122 Активност Сергеја Николајевича Смирнова при Краљевском двору Југославије (1918-1941)
- 141 Живот руске емиграције за време окупације
- 160 Руска емиграција у социјалистичкој Југославији (1945-1949)

173 ИСТОРИЈА И УМЕТНИЧКИ ЗНАЧАЈ РУСКОГ НЕКРОПОЉА У БЕОГРАДУ

- 175 Историјат Руског некропоља на Новом гробљу у Београду
- 186 Историјско-уметнички значај Руског некропоља

211 РУСИЈА И СРБИЈА У ПРОШЛОСТИ И САДАШЊОСТИ

- 213 Русија и обнова српске државе
- 223 Политички односи Србије и Русије
- 236 Руско-српске везе од 1990. до 2014. године

273 ИСТАКНУТЕ ЛИЧНОСТИ САХРАЊЕНЕ НА РУСКОМ НЕКРОПОЉУ

- 275 Михаил Васиљевич Алексејев
- 278 Протопрезвитер Петар Беловидов
- 280 Архиђакон Лукијан
- 282 Александар Андрејевич Брант
- 284 Петар Николајевич Врангел
- 290 Архиепископ Теофан
- 293 Александар Јосифович Игњатовски
- 296 Нина (Васиљевна) Кирсанова
- 298 Степан Фјодорович Колесников
- 300 Игуманија Нина
- 302 Николај Петрович Краснов
- 306 Степан Михаилович Куљбакин
- 309 Виктор Викторович Лукомски
- 312 Архимандрит Кирик
- 314 Архимандрит Теодосије
- 316 Георгије Александрович Острогорски
- 319 Георгиј Николајевич Пио-Уљски
- 323 Ксенија Роговска Христић
- 324 Михаил Владимирович Родзјанко
- 328 Сергије Викторович Троицки
- 330 Владимир Владимирович Фармаковски
- 332 Николај Хенрихович Хартвиг
- 336 Митрополит Антоније Храповицки

341 АУТОРИ ПРИЛОГА

ЖИВОТ РУСКЕ ЕМИГРАЦИЈЕ У ВРЕМЕ ОКУПАЦИЈЕ

Почетком 1941. на подручју Краљевине Југославије живело је око 30 хиљада руских емиграната, који су захваљујући свестраној подршци српске владајуће елите стекли значајан ниво права и слобода. Живот руске емиграције у Краљевини Југославији често је привлачио пажњу историчара; био је запажен и допринос руске емиграције развоју науке, уметности и просвете у Србији.¹ У претежно аграрној земљи коју је тешко погодио разоран рат, релативно добро школовани и обучени руски емигранти успели су да заузму одређене друштвене положаје.

Укупан број емиграната
у Краљевини Југославији
1937. био је 27.150

Пре свега треба да одредимо број руских емиграната у Југославији. Прва битна демографска особина руске емигрантске групе јесте константно опадање од тренутка настанка све до краја тридесетих година, услед природног морталитета и одлива оног дела

емиграције који није успео да пронађе своје место у Југославији. Друга особина - успоравање процеса опадања крајем тридесетих и релативна биолошка равнотежа, коју је пратио активни излазак друге генерације емиграната из клупа гимназија и факултета у живот одраслих. Укупан број емиграната у Краљевини Југославији 1937. био је 27.150.² Према подацима из пописа руских емиграната, спроведеног у мају и јуну 1941, у будућој Недићевој Србији (без Руса који су одлучили да прихвате југословенско или неко друго држављанство) живело је око 20 хиљада руских емиграната.³

Стандардни поступак Немаца после окупације европских земаља у Другом светском рату укључивао је уређивање живота локалне заједнице, па тако и руских емиграната, уз стварање њихове јединствене организације која би стајала на потпуном располагању и била одговорна пред органима реда и безбедности Трећег рајха.⁴ Ово насилно реструктурирање је укључивало затварање и укидање свих организација и штампе, након чега би се поново издавале (селективно и редуцирано) дозволе за њихово обнављање.

¹ В. А. Тесемников, „Российская эмиграция в Югославии (1919-1940)“, *Вопросы истории*, 1988, бр. 12.
² Ђурић, *Руска литерарна Србија 1920-1941. Писци, књижевци и емигранти*, Београд: Милановић, 1993, стр. 11.
³ А. Писарев, „Российская эмиграция в Югославии“, *Новая и новейшая история*, 1989, бр. 1.
⁴ „Русская Югославия. Фрагменты истории 1919-1941“, *Славяноведение*, 1990, бр. 1.
⁵ М. Јокановић, *Исторички архив Србије*, бр. 1, 1994.
⁶ *Српској култури XX века. зборник радова*, I-II, Београд 1996.
⁷ М. Јокановић, *Исторички архив Србије*, бр. 1, 1994.
⁸ У Краљевини СХС је 1924. боравило око 42.500 руских емиграната. М. Јокановић, *Исторички архив Србије*, бр. 1, 1994.
⁹ Полазећи од извештаја појединих руских колонина написаних за потребе Европске комисије за истраживање руске емиграције у Србији (ГАРФ, Р 6792, оп. 1, 2) и дела полиције сачуване у Републици Српској (Исторички архив Београда, ИАВ, ф. УГБСШ, к. 44, 45).
¹⁰ Межђу Руссији и Сталинизмом. Российская эмиграция и Вторая мировая война, Москва, 1994.